

VEULEN IN DE MAAK

tekst & foto: **GEMMA JANSEN**

IN DEZE EERSTE AFLEVERING VAN DE SERIE 'VEULEN IN DE MAAK' BEHANDELEN WE PLACENTITIS: EEN ONTSTEKING VAN DE PLACENTA.

De placenta heet in de volksmond nageboorte. Dit is goed te verklaren, omdat dit tijdelijke orgaan tussen moederlijk weefsel en navelstreng na de bevalling ook naar buiten komt. Toch dekt deze term de lading absoluut niet, want een goed werkende placenta is van levensbelang gedurende de hele drachtigheid. De vrucht bevindt zich in

Of je er als fokker nu van droomt om een topsportpaard of gewoon een fijn gebruikspaar te fokken, iedereen verheugt zich op een gezond veulen in de wei. Gelukkig komt deze verwachting meestal uit: een geslaagde inseminatie, een probleemloze dracht en vervolgens een vlotte bevalling. Statistisch ontstaan slechts problemen bij één op de twintig drachtigheden. In deze serie wordt een aantal aspecten van de dracht behandeld.

kan inwerking hebben. Hoe kunnen we nu als fokker een placentitis vermoeden? De twee belangrijkste uitwendige symptomen zijn het vroegtijdig opzwellen van het uier (met zelfs het laten schieten van de melk) en afscheiding van de vagina. Zodra we dit zien is het verstandig om een dierenarts in te schakelen. Deze kan via rectaal onderzoek een echo maken van de placenta en op deze manier een diagnose stellen. Bij vroeggeboorte en te zwak geboren veulens is het zeer belangrijk om de nageboorte te (laten) inspecteren. Bij placentitis kunnen vaak duidelijke ontstekingshaarden worden gezien. We weten dan dat het veulen een verhoogd risico heeft op problemen en we kunnen hier reeds op inspelen.

Indien de diagnose placentitis bij een drachtige merrie is gesteld, moeten we trachten deze te behandelen. Tegenwoordig kan dit met antibiotica, ontstekingsremmers en hormonen. De resultaten van deze behandeling zijn volledig afhankelijk van het tijdig onderkennen van het probleem. Wanneer een 'placentitis-veulen' wordt geboren, geldt ook hoe sneller het behandeld kan worden, hoe groter de overlevingskansen!

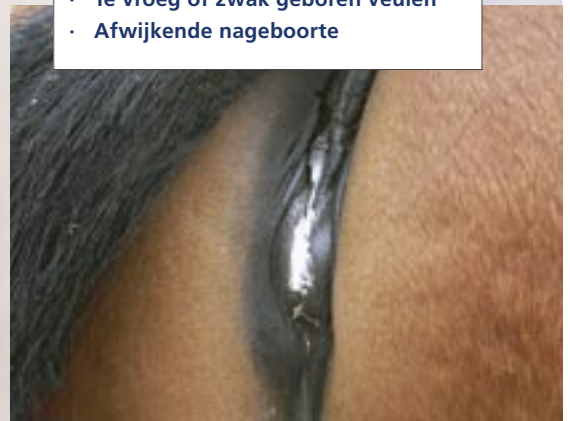
PLACENTITIS

twee vruchtvliezen. Met de navelstreng maakt de vrucht middels een gigantisch vertakt bloedvatstelsel contact met de baarmoederwand. Hier vindt uitwisseling plaats van voedingsstoffen, hormonen en zuurstof (van moeder naar veulen) en afvalstoffen met hormonen (van veulen naar moeder). De placenta van een paard is niet te vergelijken met die van andere diersoorten. Het unieke bij de merrie is dat de uitwisselingen met de vrucht over de gehele oppervlakte van de baarmoeder plaatsvindt. Dat dit ook noodzakelijk is, kunnen we afleiden uit het feit dat de merrie (jammer genoeg) ondanks dit grote oppervlak slecht in staat is om een tweelingdracht te voldragen.

De belangrijkste oorzaak van verwerpen, vroeggeboorte of te zwak geboren veulen is placentitis; dit betekent een ontsteking van de placenta. Door die ontsteking verliest de placenta zijn functie en dit heeft altijd ernstige gevolgen. De meest voorkomende oorzaak van een placentitis is het onvoldoende sluiten van de vulva (de kling). Hierdoor kan een infectie ontstaan van de schede, die uiteindelijk via de baarmoedermond de placenta kan bereiken. Een slecht sluitende vulva kan preventief worden dichtgezet. Dit voorkomt gelukkig veel problemen. Omdat er altijd een sterke interactie is tussen merrie en veulen via de placenta, is het begrijpelijk dat alle aandoeningen van de merrie tot op zekere hoogte invloed hebben op de placenta en dus op de vrucht. We kunnen hierbij denken aan ontstekingen bij de merrie (griep, dik been), maar ook bijvoorbeeld koliek

WEES ALERT BIJ

- Te vroeg opzwellen uier
- Afscheiding vagina (foto)
- Merrie met koorts
- Merrie met koliek
- Te vroeg of zwak geboren veulen
- Afwijkende nageboorte

Met medewerking van Erik Bergman, dierenarts en Europees Specialist Reproductie Paard, Dierenkliniek De Lingehoeve te Lienden.

